

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5066/2021
01.06.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић, Иване Рађеновић, Татјане Матковић Стефановић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Милан Ђурчић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., кога заступа пуномоћник Влада Недељковић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2555/20 од 10.02.2021. године, у седници одржаној 01.06.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2555/20 од 10.02.2021. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2555/20 од 10.02.2021. године и пресуда Основног суда у Чачку П 385/19 од 22.01.2020. године, у ставовима првом и трећем изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење у том делу.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П 385/19 од 22.01.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати износ од 12.000 евра са каматом у висини референтне каматне стопе коју на годишњем нивоу утврђује Европска централна банка за операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од 26.12.2012. године до исплате све у динарској противвредности по најповољнијем курсу по коме Народна банка Србије откупљује ефективну валуту у месту плаћања на дан исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на износ досуђен у претходном ставу изреке исплати и камату од 10.12.2012. до 25.12.2012. године, као неоснован. Ставом трећим изреке тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 424.445,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2555/20 од 10.02.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом и трећем изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешно погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује на основу члана 404. ЗПП, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови за одлучивање о ревизији туженог као изузетно дозвољеној на основу члана 404. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 18/20) ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је у току 2009. године дао оглас за продају возила марке „...“ 2002. годиште и означио купопродајну цену у износу од 20.000 евра. На оглас се јавио тужени и постигли су договор да тужени тужиоцу за наведено возило преда своје возило марке „...“, мотор марке „...“ и доплати износ од 3.000 евра што је и реализовано, с тим што возило „...“ није преведено на тужиоца. Тужилац је то возило желео да прода сведоку ВВ, због чега је контактирао туженог са захтевом да сведоку изда овлашћење за управљање тим возилом ради одласка у иностранство што је тужени и учинио. Договор између тужиоца и сведока ВВ је био да сведок са возилом оде у Италију и да када стигне тужиоцу пошаље износ дела купопродајне цене од 8.000 до 9.000 евра, а да тужилац на име другог дела купопродајне цене преузме возило ВВ марке „...“ које се налазило у једној агенцији у ... Сведоку ВВ је возило марке „...“ одузето на Хрвастком граничном преалазу ка Словенији, након граничне контроле и враћено оштећеном у ..., заједно са једним припадајућим кључем са логотипом „...“. Надлежним органима Републике Србије прослеђене су две регистарске таблице ... и саобраћајна дозвола број ..., што значи да је возило трајно одузето. С обзиром да је договор између тужиоца и сведока ВВ остао нереализован, то сведок тужиоцу није исплатио износ од 8.000 до 9.000 евра и предао возило „...“. Тужилац је задржао за себе, а затим продао мотор који је добио у размени са туженим, као и износ од 3.000 евра који му је тужени исплатио. Тужиоцу је трајно одузето возило које је добио приликом размене са туженим. Тужени није доказао да је тужиоцу вратио у државину возило „...“ које је тужени добио приликом размене, а у поступку је учињено неспорним да је између странака постигнут договор да је вредност одузетог возила „...“ процењена на износ од 12.000 евра.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбени захтев налазећи да су тужилац и тужени закључили уговор о размени, па тужени у смислу члана 508. став 1. ЗОО одговара за правне недостатке на возилу („...“) на коме је постојало право трећег које је искључило тужиочево право својине. Како је тужилац одмах након одузимања возила о томе обавестио туженог то има право на накнаду штете у висини вредности одузетог возила. По аргументацији другостепеног суда, тужени у смислу члана 372. став 2. ЗПП нема право да у жалби износи материјално правне приговоре да је предметно потраживање застарело јер је протекао рок прописан одредбом члана 515. став 1. ЗОО, будући да тај приговор није истицао током поступка.

Одговорност за правне недостатке (обавеза заштите од евикције) прописана је одредбама чланова 508. до 515. Закона о облигационим односима и представља дужност продавца да обезбеди купцу, као стицаоцу пуно и од трећих лица неометано коришћење права које је уговором на њега пренео. Из уговора о размени настају за сваког уговарача обавезе и права које из уговора о продаји настају за продавца (члан 553.).

Право купца по основу правних недостатака гаси се истеком године дана од дана сазнања за постојање права трећег, али ако је треће лице пре истека тог рока покренуло спор, а купац позвао продавца да се у спор умеша, право купца се гаси тек истеком 6 месеци по правноснажно окончаном спору (члан 515. ЗОО). Прописани рокови су преклузивне природе те се њиховим пропуштањем гасе права купца по основу одговорности продавца за правне недостатке. Преклузивни рок је законом одређени протек времена после чијег истека одређено право престаје да постоји ако га његов титулар не изврши у том року, што значи да је купац дужан да у прописаном року поднесе тужбу за остваривање својих права, иначе се гасе.

Правила о застарелости се не примењују у случајевима кад су у закону одређени рокови у којима треба да се подигне тужба или да се изврши одређена радња под претњом губитка права (члан 370. ЗОО). За разлику од застарелости на истек преклузивног рока суд пази по службеној дужности (а не по приговору туженог) и нема застоја и прекида рока као код застарелости, па је погрешно становиште другостепеног суда да је у конкретном случају реч о материјално-правном приговору застарелости потраживања који се није могао истицати у жалби. Због погрешног правног становишта, у конкретном случају чињенично стање је остало непотпуно утврђено у погледу битних чињеница од којих зависи правилна примена цитиране материјално-правне одредбе из члана 515. Закона о облигационим односима, ради оцене да ли је тужба за заштиту од евикције, односно по основу одговорности туженог за правне недостатке, поднета у законом прописаном року. Зато је Врховни касациони суд укинуо нижестепене пресуде и предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење, како би у поновном поступку утврдио наведене битне чињенице од којих зависи правилна примена материјалног права.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић